

13. Mely állítások igazak Balázs Béla alábbi versével kapcsolatban?

*Erdő mélyén szövődik az este.
Hazamegyek, mert anyám keresne.
Eressz el, eressz el!*

*Alkony vére csurog a mezőre,
véres lesz a cipőd talpa tőle.
Ne menj el, ne menj el!*

*Halovány hold süt az éjszakába.
Édesanyád öltözködik gyászba.
Eridj már, eridj már!*

*Erdő mélyén hálót szőtt az este.
Nem megyek el innen, ha küldesz se.
Mindegy már, mindegy már.*

- (A) A költemény két szereplő párbeszéde.
(B) Mindketten megváltoztatják az eredeti álláspontjukat.
(C) A második megszólaló aggódik a társáért, ezért marasztalja.
(D) Az igealakok között van példa mindhárom személyre, módra és időre.
(E) A versben van példa azonos alakú és többjelentésű szóra.

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2020/21. KÖRZETI FORDULÓ 7. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a verseny honlapján a megfelelő helyre tett X-szel rögzítsétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Pótoljátok az alábbi közmondás hiányzó betűit! Melyiknek a jelentése ugyanez vagy nagyon hasonló?

S_K BÁB_ _ÖZ_ _LV_SZ A GY__EK.

- (A) *Több szem többet lát.* (B) *Sok beszédnek sok az alja.*
 (C) *A sok szakács elsózta a levest.* (D) *Nem látja a fától az erdőt.*
 (E) *Néma gyerekeknek anyja sem érti a szavát.*
2. Melyik betűhalmazból rakható ki olyan szó, amelyik a **pont** szóval összetett szót alkothat?
- (A) ÓUGNYV (B) OHTL (C) RORFSÁ
 (D) SZAÁTM (E) SÉSZTEM
3. A **fog** egy olyan szó, amely ige és főnév is lehet. Az alábbi toldalékos szóalakok közül azokat jelöljétek be, amelyek főnévként és igeként is értelmezhetők!
- (A) *fogunk* (B) *fogat* (C) *fognál* (D) *fogja* (E) *fogatok*
4. Gyűjtsétek össze az olyan kétbetűs szavakat, amelyek **e** betűt tartalmaznak! Milyen szófajra találhatunk példát közöttük?
- (A) *főnév* (B) *ige* (C) *igekötő* (D) *névelő* (E) *indulatszó*
5. Az alábbi anagrammákból jól ismert magyar irodalmi művek címeit lehet kirakni. Mi a keletkezésük sorrendje? Könnyítésül a kezdőbetűt aláhúztuk.
1. CSÁRDA LÖKI 2. AGGKORI CSILLE 3. MA NYER EZ HÉ
- (A) 1. 2. 3. (B) 1. 3. 2. (C) 3. 1. 2. (D) 3. 2. 1. (E) 2. 1. 3.
6. Egy szó betűi „mutakoznak be” sorrendben:
1. A **K** zöngés párja vagyok.
 2. A 6. rövid magánhangzó vagyok az ábécében.
 3. Én zárom az ábécét.
 4. Alsó nyelvallású, rövid magánhangzó vagyok.
 5. Én vagyok a 4. a kétjegyű mássalhangzók között.
- Mit jelenthet ez a szó?

- (A) *vastag vállkendő* (B) *diszes bőrtarsoly* (C) *népi húros hangszer*
 (D) *régi öblös edény* (E) *régi eszköz kézi fonáshoz*

7. A hárombetűs szólánc egy olyan szójáték, amelynek minden szava egyetlen betűvel tér el az előtte állótól és az őt követő szótól. Például: FÉR → TÉR → TÁR → NYÁR → NYER → NYEL → SZEL stb. Ezen szabály alapján legkevesebb hány szó közéekelésével lehet eljutni a HEGY szótól a KACS szóig?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4 (E) 5

8. Az idézett népdal sorai közül melyikben van példa valamilyen írásban jelöletlen mássalhangzótvényre?

(A) *A pünkösdi rózsa*
 (B) *kihajlott az útra,*
 (C) *én édesem, én kedvesem,*
 (D) *szakíts egyet róla!*
 (E) *Lám én szakasztottam...*

9. Vannak szavaink, amelyek a magánhangzókon kívül csak egyféle mássalhangzót tartalmaznak. Például: *mamám* vagy *innen*. Az alábbi mássalhangzócsoportok közül azokat jelöljétek meg, amelyeket ki lehet egészíteni tetszőlegesen magánhangzókkal, hogy értelmes szót, illetve toldalékos szóalakot kapjunk. Ügyeljétek a megadott mássalhangzók számára!

(A) *b b b* (B) *r r r* (C) *v v v* (D) *k k k k k* (E) *t t t t t*

10. Egy török közmondás szerint: *A vár belülről vétetik meg.* Melyik szereplő viselkedésére vonatkozhat ez a bölcsesség az *Egri csillagok* című regényben?

(A) *Dobó István* (B) *Mekcsey István* (C) *Cecey Éva*
 (D) *Jumurdzsák* (E) *Hegedús hadnagy*

11. Melyik lehet valamilyen igenév?

(A) *múlt* (B) *ásó* (C) *menvén* (D) *nyelve* (E) *elbeszél*

12. Mely esetekben lehet a vonalra egy hárombetűs főnevet beírni úgy, hogy értelmes szó (ugyancsak főnév) jöjjön létre? Például: *f__ölő* → *füstölő*.

(A) *ka__ács* (B) *bí__os* (C) *a__at*
 (D) *gr__sz* (E) *ol__ás*

A 13. feladat a következő oldalon található.